

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

OPŠTI GRAĐANSKI ZAKONIK

Analiza teksta

Opšti građanski zakonik - nastanak

- Habsburško carstvo nije bilo jedinstveno pravno područje
- Jačanjem centralne vlasti ujednačavanje prava postaje prioritet
- Od sredine 18. stoljeća radi se na izradi zakonika privatnog prava
- Karl Anton von Martini, profesor prirodnog prava, izradio prvobitni nacrt
- Franz von Zeiller dovršio izradu zakonika nakon tri „čitanja“
- Zakonik stupio na snagu 1811. godine

Opšti građanski zakonik – karakteristike i primjena

- Uređen po uzoru na Gajeve *Institucije*
- Odredbe pisane jasnim stilom i inspirisane prirodnim pravom
- Formulacije široke – ostavljaju prostor za tumačenje
- OGZ nije primjenjivan na teritoriju cijele Austro-Ugarske
- OGZ se i danas primjenjuje na teritoriji Austrije

Opšti građanski zakonik u BiH

- Carskom proklamacijom iz 1878. određeno da stari zakoni važe dok se ne izdaju novi
- Zajedničko ministarstvo naredbom ustanovilo da se od osmanskog prava može odstupiti ako:
 - 1) ako ono ne postoji u određenom pitanju;
 - 2) ako je nedostatno;
 - 3) ako se nije moglo primijeniti radi novih izmijenjenih okolnosti.
- Poteškoće s primjenom Medželle uvjetovale su faktičku recepciju OGZ-a – jezičke i strukovne barijere

Opšti građanski zakonik u BiH

- Na ovaj način se “htjelo pravni život jače prisloniti na zapadno-evropsko naziranje”
- U to vrijeme se ironično govorilo “da kotarski sudovi sude po zdravom čovječijem razumu, okružni sudovi po austrijskom Općem građanskom zakoniku, a Vrhovni sud u Sarajevu po Medželli”
- 1911 donesena je naredba Zemaljske vlade “da u pojedinačnim slučajevima pri primjeni starog prava koje postoji ovdje moraju dokazati i ustanoviti da li su ti ovdašnji zakoni dovoljni, održivi.....te da su ovlašteni da sve te odredbe i propise domaćeg prava odbace kao zastrajele ako se u doba njihove primjene ne slažu sa pravnim potrebama i modernim pravnim životom.”

Opšti građanski zakonik – analiza teksta

- član 7.

„Ako se pravni slučaj ne da presuditi ni po riječima ni po smislu naravskomu zakona, imat će se obzir na spodobne slučajeve, koji su u zakonima određeno presuđeni. Ako pravni slučaj ostane sa svim tim dvojben, valja ga s obzirom na okolnosti brižljivo sabrane i zrelo rasuđene presuditi po načelima prava naravskoga.“

- Koji su to supsidijarni izvori prava?
- Kratko prokomentarišite zbog čega su načela prirodnog prava dobila ovako značajno mjesto!

Opšti građanski zakonik – analiza teksta

- Član 10.

Na običaje može se imati obzir samo u onim slučajevima, gdje se zakon na njih poziva.

- Kratko prokomentirajte običaj kao izvor prava!
- Uporedite običaj kao izvor prava u Medželli i OGZ-u!

Opšti građanski zakonik – analiza teksta

- član. 1053.

Kupovnom pogodbom ustupa se drugome kakva stvar za neku određenu sumu novca. Ova pogodba ide isto kao promjena među naslove, kojima se teče vlasnost. Stečenje biva tek onda, kad se preda stvar kupljena. Dok stvar nije predana, prodavač zadržava pravo vlasnosti.

- Kad se prodaja ima smatrati zaključenom?
- Uporedite dejstvo saglasnosti volja u Medželli i u OGZ-u!

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

HVALA NA PAŽNJI!